

פרשת כי תצא

גליון 307
תש"פ

משנת חכמים
מתורגמת של רבותינו

חובת השעה - לימוד התורה • הרה"ג רבי שמעון היאם שליט"א

"כי תצא למלחמה על אויביך ונשמרת מכל דבר רע"

מבואר בילקוט, 'ודאי דבר רע היינו לשון הרע'. ויש להתבונן, וכי רק כשיצא למלחמה יש ליהזר מלה"ר, הלא מלה"ר יש להיזהר תמיד. וא"ת דקמ"ל בעת מלחמה היא מכיוון שמדת הדין מתוחה, לכן יש ליהזר במיוחד מלעורר קטרוג על זולתו. עדיין יש להרגיש, מנין שיקילו יותר בלה"ר בזמן מלחמה יותר משעת שלו'. ואם נדקדק בפרשה נמצא עוד מקומות כיו"ב. כך גם אצל מרים הזכירה תורה 'זכור את אשר עשה ה' אל' למרים בדרך בצאתכם ממצרים'. הרי שגם כאן התורה הזכירה שהלה"ר ארע בדרך. כך גם מצאנו אצל עמלק שדוקא בא להלחם בישראל בדרך בצאתנו ממצרים, מה יש א"כ 'בדרך' או ביציאה למלחמה שכ"כ מרפה את ידי ישראל מדיני לשוה"ר.

וי"ל בפשיטות, דבד"כ אדם בר דעת דדעתו מיושבת עליו, אינו פועל פעולות מבלי לתת לבו לתוצאות מעשיו - לפחות בטווח הקצר, 'איזהו חכם הרואה את הנולד', אך זאת דוקא כאשר האיש בביתו, ולא הורק מכלי לכלי ושאנן ושליו הוא. אולם כשאין האיש בביתו, טלטולא דגברא מטלטלת דעתו ולבו, באופן שאין מעשיו שקולים כדבעי להו למהוי, וזוהי סכנה גדולה לאדם - שעלול לפעול בלא דעת. ואזי

- דדא לא ב' מה ב'. וזאת ידע היטב עמלק שגדול כוחם של ישראל באמונת אומן בבוראם, שזה עתה הוציאם ממצרים, לאחר כל המופתים שהראם באדמת בני חם, ומה גם שראתה שפחה על הים את היד הגדולה, וכ"ש וק"ו לשאר גדולי התורה למעלה למעלה בקדוש, האיך יכול הוא לנצחם?! לכן המתין שיהיו במצב של עייף ויגע - בדרך, שאין דעתם כ"כ מיושבת עליהם, אזי יש תקווה לפחות לעכב ולו במעט את כוחם ולמעט שמם בעולם. ודומה לזה חבירו בלעם, שיעץ שכאן כשהם בדרך הם רוצים בגדי פשתן, אזי אפשר להטעות אותם.

והנה כשיוצאים למלחמה, אימת מוות מאיימת על כולם, שעלול לגרום לטעויות, שהרואה אותם, ימצא מקום לראות מומם. ובפרט שאדם ניכר בכעסו, ובזמן לחץ המלחמה ודאי שעלול לכעוס, ועלולים חבריו לראות את חרפתו. לכן הזהירה תורה את ישראל לבל ידברו סרה באחיהם - אז הוא זמן העלול לזילות בעבודת השם, ויחסום פיו מלדבר במומי חבירו, הן מצד שלא להגביר מדת הדין הן מצד לעורר מדת ההתגברות והשמירה על פיו, ועי"כ תתעורר כנגדו מידת ההתאפקות מן השמים, ובכך יעורר רחמים עליו ועל כל ישראל.

ואולי לכן ועל כן, גם בזמן מלחמה

יש לדון בעומקה של הלכה, בסגולתה של תורה, שהיא מגנא ומצלא מן החטא בין בעידן דעסיק ביה, ובין בעידן שלא עסוק בתורה, שע"כ שכשמאחד עיסוק בחכמה בעיון ומחשבה, כוח המחשבה יתגבר על המצב המבולבל שמשביבו ולא יאבד דעתו ולבו, ויהי' קשור לבורא וקושר את ייצרו. ולא רק שלא יצטרך שיתירו לו 'בשר תמותות', אלא יהי' מחובר לשכינה שמתהלכת בקרב המחנה ואפילו להיות קדוש. ואם תמיד יש חיוב להגות בתורה, ודאי וודאי בזמן מלחמה, שעלולה דעתו של אדם להתערבב עליו יותר ויותר.

וזהו שמצאנו שחוב עסק התורה גם בלכתך בדרך, ולא רק בשבתך בביתך.

והנה יש ימים, שאינם ימי מלחמה במובן הפשוט שבדבר, אבל הם 'ימי אף'. דהיינו ימים כתיקונם, שאין דעתו של אדם מיושבת לעסק התורה. הן מצד טרדת הפרנסה, הן מצד קוצר ההשגה בתורה - ימים שאין בהם חפץ טבעי לעסוק בתורה. וכמו שקוראים ר"ת - ימי השנאה. ימים שלא תמיד מובן מדוע אתמול לבו נמשך לעסק התורה ובהאבתה ובהתמדה חשק לבו, והיום, לבו נמס בקרבו, הוא מסכל על התורה כאל משהו רחוק ממנו ח"ו. והאדם תוהה

המשך בעמ' ד' <<<

קול הקורא אלול

הרהורי לב מחיימים הנחמדים

קול הקורא א - ל - ו - ל !!

מי הוא הזוכה לשמוע קולות משמים?

יש יחידי סגולה שאזנם רגישה ושומעת קולות שמימיים, ויש אולי יחידי הדור שמתעוררים לעמל עבודתם מבת קול היוצאת מהר חורב, אבל -

פעם בשנה יש קול שכל אחד מישראל אמור לשמוע - קול דודי דופק,

ומי שרק לא אוטם אזנו - שומע, מתנער מעפר השנה, ומתעורר משינת העפר, ומיתרי הלב נרעדים לקול אוושת הקול הקורא - - - אלול!

כך הוא בכל שנה "רגילה".

שנה זו שבקיצה אנו עומדים, אינה שנה רגילה. שנה זו אין אדם בעולם שלא הוקרא לתוך אזניו-

קול קורא!!!

קול הקורא שאין מקרה בעולם,

קול הקורא כמה ארעיים ולא בטוחים הם החיים כאן עלי חלד,

קול הקורא עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם!

ובכל זאת שונה היא הקריאה של הקול הקורא אלול!

כי הקריאה שנקראה בקול גדול השנה, היא קריאה של קול ה' בכח קול השובר ארזים, והאלוקים עשה שיראו מלפניו.

אבל הקריאה של אלול היא קריאה של חיבה שכולה אהבת ה': אני לדודי ודודי לי, קול דודי דופק, הדוד הטוב לכל ורחמי על כל מעשיו. קריאה שאומות העולם לא יודעים ממנה ובודאי לא שומעים אותה, קריאה אלינו, לכל יחיד, קול דודי - - -

ובידינו הבחירה, לשמוע, או חלילה....

לעילוי נשמת

הרב משה בן רחמים והטם ז"ל ומרת רחל זינת בת אברהם ונחום נאל"ה תורתנו ת.נ.צ.ב.ה.

זמני היום - לאופק רבנים •

10:31	סו"ז תפילה (ב)	6:39	הדלקת נרות
12:40	חצות	6:12	נץ החמה
7:07	שקיעה		סוּזָק"ש:
7:45	צאת השבת	8:39	מג"א
8:20	ר"ת	8:48	מג"א (72)
	פרקי אבות	9:26	גרא

להערות ולמשלוח חומר לעורך
בפקס: 153-4-653-1557
לתרומות והנצחות: 054-846-8706
ובמוקד "נדרים פלוס" קרן תורתנו' קוד 103
לקבלת העלון במייל: Mishnatar@gmail.com

משנת המוסר

מאצט מרן המשיגח זצוק"ל

טעם האלול

איך להתייחס לביקורת חברתית כנגד הנהגה שבחר לעצמו • האם תענית דיבור זו הנהגה נכונה

את הברכה אל תבלעו. אנו אומרים כל יום 'בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים' יש לפרש, שהקב"ה מלמד חוקי חיים, את מי שבטוח בה' וסומך עליו שהוא יודע מה טוב לאדם. כשאדם אינו מכוון בברכות ומדבר בחזרת הש"ץ הוא מוכיח בזה, שהוא אינו מאמין שזה מועיל ולטובתו.

העמוד השלישי, גמילות חסדים, בדור המבול מלאה הארץ חמס ונשחתה, מדוע? מסביר המהר"ל, כיון שנחרבו כל היסודות, נגזרה עליהם כליה. גזל הוא ההיפך הגמור מגמילות חסדים. מה שיש במיוחד להעיר, זה גזל שינה, שחמור מממון, כיון שאין לו השבה, אפילו אם זה לא נוגע לביטול תורה, גם כן אסור להפריע לאדם בשינה, כל שכובשעה שההפרעה גורמת להפרעה בלימוד, האם צריכים להיות צדיק גדול, כדי לא להפריע לשני לישון!?

ושוב, צריך לזכור שכל רגע בימים אלה יקר פי - כמה מכל רגע בימים אחרים. ואם כל השנה אנו מובטחים שיש סייעתא דשמיא במי שמשתדל להתקרב אל ה', על אחת ואחת בימים קדושים אלה.

עצות שהלימוד יהיה כשורה, הן מבחינת ההתמודד, והן מבחינת הגדלות שאנו יכולים להגיע אליה. עלינו לדעת **שבלי שהאדם משתדל להתחזק, הוא אינו יכול ללמוד כמו שראוי לו.** יש אחד שמדלג על מה שאינו יודע, זה נובע משום שאין בו אהבת החכמה. מאידך, יש אחד שאינו יכול לזוז הלאה, אם אינו יודע כל דבר לעומקו, זה גם לא טוב, כי הוא מבזבז זמן שהיה יכול להתקדם בו הלאה. הכול צריך להיות במידה. אגב, לכן ה'מידות' נקראו כך, **כיון שצריך לשקול בפלס מה היא המידה הנכונה.**

העמוד השני, העבודה, היום מתקיימת העבודה על ידי התפילה, כבר הזכרתי כמה פעמים, שמהפסוק "מה ה' אלוךך שואל וגו' כי אם לאהבה וללכת בכל דרכיו" ודורשים חז"ל אל תקרי מה אלא מאה ברכות שבכל יום, רואים שעל ידי הברכות אפשר לזכות לכל המעלות, אבל מאידך נתבונן, בלי שימת לב, אפשר להגיע להיפך מיראת שמים, אם ח"ו אדם מזכיר שם ה' בלי שבכלל שמע מה שהוא מזכיר, זה ההיפך מיראה, כך אפשר לצבור בכל יום **אלפי עבירות בלי שמרגיש בכך.** אחד הגדולים כותב בצוואתו: אל תבלעו דבר בלי ברכה וגם

שמעון הצדיק שהיה משיירי כנסת הגדולה אומר, שהעולם עומד על שלושה דברים: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים, באחת השיחות הבאנו את פירושו של המהר"ל, שהטוב שייך בו שלוש בחינות. אך דרך נוספת מפרש המהר"ל: כדי שלעולם יהיה זכות קיום, צריך שלאדם יהיו שלושה בחינות. הראשונה, שיהיה בו חשיבות בגלל שיש בו את החכמה האלוקית, השנית, שהחכמה שבו לא תהיה מציאות נפרדת, אלא תחייב אותו להיות עובד ה', והאחרונה, שיהיה גומל חסד, אז שייך שהקב"ה יעשה עימו חסד והעולם יתקיים, וההיפך מזה הגורם לחרבן העולם, הוא העובר על שלוש עבירות.

נעמוד על כל אחד מעמודי העולם, איך הוא שייך למעשה אצלנו. **העמוד הראשון** שהעולם עומד עליו, הוא **התורה.** המצווה הזאת אינה ככל המצוות המתקיימות בדיבור, אלא אדרבה עיקרה במחשבה - **להיות יודעי התורה,** הן בכמות הן באיכות. בשם הגר"א אומרים שיותר מכל הדברים, משתדל היצר לבטל את ישראל מהתורה, ומי שכבר לומד שלא ילמד בדרך הראויה וכדומה. ואם כך עלינו לדאוג לחפש

אנו נמצאים בימים מאושרים מאוד, ימים שהקב"ה מצפה לתשובתנו - 'דודי לי' 'קול דודי דופק פתחי לי'. מה שאפשר להשיג בימים אלו, אי אפשר להשיג בימים אחרים, לכן יקרים הימים האלה מפז ומפנינים. והיות שכך, היצר משתדל באלה הימים הגדולים שהאדם לא יוציא מהם את התועלת הנצחית, בלי שהאדם יזכיר לעמו, הוא עלול לשכוח את גדולת הימים והזמן יתבזבז לו בצורה שלא שיער מוקדם. מי שהוא חכם ופיקח יעשה לעצמו סייגים שיעזרו לו שהימים ינוצלו כהלכה. תענית דיבור **אינה הדרך שה' רוצה בה,** אבל בכל זאת בימי מחלה לוקח החולה רפואות שאדם בריא אינו מזדקק להן, לכן מי שמרגיש שזה כדאי לו, אין לו לחשוש מכלום, אלא יידע שכל סייג שנראה לו נצרך, יקבלנו בלי חשבונות. הגר"א מפרש את הפסוק במשלי "הולך בישרו ירא אלוקים ונלוז דרכיו בזה" שכל אדם צריך לגדור את עצמו לפי מידותיו, אף על פי שאחרים שאינם מכירים אותו, מבקרים אותו, אם הולך בדרכו - ב'יושר' הראוי לו, הוא ירא אלוקים, אבל אם אחד מעוות דרכיו בגלל הביקורת מהזולת, **והביקורת מהחברה עדיפה לו** ממה שנראה לו נכון, אז הוא 'בוזה אלוקים'.

מאורות

קהילות קודש

מתורת יושבי בתי המדרש

"כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך..." • הרב יחיאל דוד הלוי אלכסנדר

יתפתח לו לול גדול וכו' וכו' ולבסוף יהיה עשיר עצום ויזמן לפני המלך, וכך תוך כדי שמשתחוה למלך נפלה הביצה ונשברה... וכך יצא הכפרי ללא כלום...

נמצאנו למדים ב' יסודות בתשובה, וידוע המעשה עם ר' שולם והמשיגח ר' ירוחם, שניגש ר' שולם למשיגח עם רשימת הקבלות שלו, ואמר לו המשיגח להוריד כל הקבלות חוץ מהקטנה ביותר וגם אותה להוריד לחצי... ובלבד שיהיה בר קיימא.

יהי רצון שנזכה לשוב בתשובה שלימה ולזכות לשנה טובה ומתוקה, ולזכות להשתנות באמת לעובדי השם אמיתיים.

ולהצליח התורה וברוחניות, וכבר סלול לו תכניות על מהפכות מן הקצה אל הקצה, ועל זה רמזו "כי תבנה בית חדש" היינו רעיון חדש להצליח ברוחניות, מיד "ועשית מעקה לגגך" שיעשה קבלות ותכנית ברורה ומוגדרת, עם גבול, לא לדמיון בלי סוף, "ולא תשים דמים" מלשון דמיון, כי אם לא כן אזי "יפול הנופל ממנו" ח"ו.

ומביא הבן איש חי את המעשה הידוע עם הכפרי שהייתה לו ביצה אחת למאכל, והתחיל לדמיון אם תגדור עליה התרנגולת ויוולד אפרוח וימכרו ויקנה בזה ה' ביצים וכך לאט לאט

השלם... אשר אחריתו ידוע מראש... ומבאר החת"ס על דרך הדרוש (ומתוק האור) "כי תבנה בית חדש" כשאדם בא לעשות תשובה, בחינת בריה חדשה אזי "ועשית מעקה לגגך" צריך לעשות לעצמו סייגים וגדרים כדי שייחזיק מעמד בתשובה על ידי עשיית משמרת למשמרת, אמנם יזהר לבל ירבה בסייגים וחומרות שאינם מדרך העולם וע"ז נאמר "ולא תשים דמים בביתך" כי אם לא כן, וירבה מדי בזה אזי "יפול הנופל ממנו".

ולאידך גיסא, כתב הבן איש חי (הובא בפניני בן איש חי עמוד ט"ט) שאדם הינו מלא וגדוש ברעיונות כיצד להתעלות

ב' וורטים נפלאים מרבותינו האחרונים על פסוק זה, הסוללים דרך לבא בתשובה בימים קדושים אלו.

שהנה מצוי שהבא לעשות תשובה על מעשיו מצד אחד כדי לעשות תשובה שלימה ירבה בתביעות עצמיות והלקאה עצמית לאין סוף, וירבה בתיקונים ופרישות גדולה עד למאוד. ומאידך ירבה בקבלות עד אין מספר, ובפרט אם קרא באיזה ספר סיפורי צדיקים אשר ספק אם היו, ובבת אחת מנסה להפוך למתמיד של 18 שעות ביממה, כוונה בכל התפילות, שמירת הלשון בלי נפילות, לימוד הלכה יומיומי... ועוד ועוד... הפיכה ברגע לאדם

משנת הלכה

לקח טוב מפרשת השבוע

הכרת המשפט

שבהם כל האפשרויות פתוחות בפני כל אחד ואחד. עזר ה' העצום הטמון בהם, עומד לרשותו של כל יחיד לסייע לו לעבור בצורה טובה את ימי המשפט. זמן חשוב זה, הולך ואוזל! "היום קצר והמלאכה מרובה", אומרים חז"ל במסכת "אבות" (פרק ב'), מלאכה מרובה עלינו לדחוס בתוך ימים אלה.

אלו היינו במשך כל ימות השנה במצב של חיזוק, במחשבה ובמעשה מתוך קבלת עול, וכן אלו היינו חדורים במחשבת אמונה בשכר ועונש, והיינו מקרבים מחשבת אמונה זו להרגשתנו ולו אף במידת מה, ממילא כאשר היו מגיעים ימי ה"אלול", די היה לחוש שהנה הולך ובא זמן ההכרעה של ימי המשפט - ימים שבאופן כללי עסקנו במחשבת עניינים תמיד - או-אז היתה עבודתנו הרוחנית הרבה יותר קלה.

ככל שחולפים ימי האלול והולכים וקרבים ימי הדין, אומר המשגיח דשיבת קול תורה, מו"ר הג"ר גדליה אייזמן זצ"ל בספרו "גידולי מוסר - אלול וימי הדין", כך גדל גם הצורך במציאת דרכים להחזיר בליבותנו את תחושת הדחיפות ואת התחושה שהזמן העומד לרשותנו הולך ופג. המשגיח דפוניבז' הג"ר יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, היה רגיל לומר שכשם שה"סלחתי כדבריר" שנאמר למשה רבינו בתום ארבעים היום שעמד בשמים וביקש עבור עם ישראל, נוצר על ידי אותן תפילות ובקשת הסליחה של ארבעים יום, כך ימי האלול ועשיית נדרשים לכל אחד מאתנו כדי להגיע לסליחת יום הכפורים. נמצא אם כן, שכל יום מן הימים הנעלים האלה שלא נוצל כראוי כדי להגיע אל המטרה הנכספת של תשובה וסליחה, מהווה החמצה שאין לה תשלומים.

עלינו לדעת שימי ה"אלול" הינם ימים

(שם) על מלחמת היצר. נראה להתאים מעט את הדרש עם הפשט הפשוט, על פי דברי הרמב"ן על פסוק זה: "ניתן לה זמן שתבכה ותתאבל וכו'. והנה בזמן הזה לקחה עצה בנפשה על הגירות, ונעקר קצת מלבה עבודה זרה שלה ועמה ומולדתה, כי נחמה עליהם".

על דרך זו אפשר לומר שגם ירח אלול בכוחו - עם הכנה מצידנו - לעקור במידה מסויימת את הזוהמה ואת טומאת הרע. ועל ידי זה להתרומם ברוממות הראויה לקראת הימים העומדים לפתחנו.

עבודתנו בימים אלה היא לחיות חיים גבוהים יותר. לא חיי "מלומדה", אלא חיי חיזוק - חיזוק בתורה, חיזוק בתפילה וחיזוק בלימוד המוסר, תוך הכרה שצריכים אנו להכין את עצמנו ליום הדין.

המעשים החיצוניים של החיזוק, יעוררו בתוכנו את הרגשת יום הדין.

אולם לאור מצבנו, לאחר שהזנחנו מחשבות אלו במשך כל השנה, לאחר שחיינו לא חרגו מעבר למעט "מלומדה", כעת מוטל עלינו להשלים הן את עבודת כל השנה בהרגשת שכר ועונש, והן את הרגשת ימי המשפט שלפנינו. אכן, "מלאכה מרובה" עומדת בפנינו!

יחד עם זאת עלינו לשנן לעצמנו ולהיות מודעים לכח העצום של קירבת ה' הקיימת בימי האלול. סגולת הימים האלה היא, שבהכנה מועטת מצד האדם כפי כוחו, הוא מקבל עזר שמים עצום!! וכדמצינו בבעל הטורים (ניצבים ל) "ומל ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב" - ראשי תיבות אלול.

והנה על הפסוק "ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים", דורשים חז"ל (זוהר חדש פ' כי תצא) "דא היא ירחא דאלול" (= זהו הוא חודש אלול) וכל הפרשה נדרשת

מיני תרגומא

הפרשה בראי התרגום

אונקלוס כפשוטו של מקרא

כרש"י שהוא לשון זלזול, ומפרש שנתלה על שזלזל ופקר כלפי ה', וכ"ה ברס"ג: כי נתלה מפני שהתפקד והתפרץ כלפי ה'.

לא תראה את שור אחיך... והתעלמת (כב,א) - ותכבוש [נ"א: ותתכביש] ופלי כבישת העיניים. או **כבמיחוס ליונתן:** ותפלוגון דעתכון מנהון - הפלגת הדעת, שלא לעסוק בהם, אך בפס"ג: וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה **לא תוכל להתעלם** - לית לך רשו לכסותה = לכסותה ולהעלימה מבעליה, כי שם המדובר **לאחר שבהא לידו** [וכב"מ ב]. ומצאתה דאתאי לידיה משמע[.]. וכ"ה **במיחוס ליונתן:** לית לך רשו לכסאה מיניה. **ושלא כרש"י** שפי' ב"לא תוכל להתעלם" - לכבוש עיניך כאילו אינך רואה אותו וכן דקדק הנצי"ב בביאורו לספרי מהרמב"ם (פי"א מאבדה אב), שהרואה ונתעלם ממנה והניחה עובר ב"לא תראה והתעלמת", ואילו לקחה ולא השיבה עובר ב"לא תוכל להתעלם".

לא תחרוש בשור ובחמור יחדו (כב) - לא תרדי בתורא ובחמרא כחדא. ואילו בפס'

לא תשתכר, וכתרגומו ל"כי תבוא בכרם רעך" - ארי תתגר (כג,ה). ומשמעו שלא ישתמש בה למלאכה שנוטלים עליה שכר.

ויסרו אותו (כח,יח) - ומלפין יתיה = ומלמזים אותו. וכדלעיל "ה' אלוקיך מיסרך" - מליף לך (ח,ה) מוסר ה' - אולפנא דה' (יב,ב). **וכפשוטו**, שאין הכוונה כאן להלקאה בבי"ד. אך להלן במוציא שם רע: ויסרו אותו - **ומלקין** יתיה. כי שם עסקינן במלקות ב"ד.

ותפשו בו (כא,יט), **בחומשים:** וַיִּחְדָּן ביה. אך בניקוד זה פירושו: וישמחו בו. **ובמדוייקים:** וַיִּחְדָּן ביה. = יאחזו בו.

כי קללת אלוקים תלוי (כא,כא) - ארי על דחב קדם ה' איצטליב. וכאילו נכתב: **על קללת אלוקים תלוי**. ובפשטות זהו **כר"א** שנתלה על שבירך את ה', ושינה לדרך כבוד לא לתרגם שקילל את ה', אלא שחטא לפני ה'. ואף שאין הלכה כר"א הרי אונקלוס מפיו תרגם [אף שב"ועשתה את צפרניה" תרגם כהלכה כר"ע:ותרבי ית טופרהא, ודלא כר"א]. אך אולי אין מפרשו על ברכת ה', אלא

אשת יפת תואר (כא,יא), **כפשוטו** אין "אשת" צורת סמיכות, אלא שפעמים באה התי"ו במקום הה"א לסימן הנקבה. והרי "אשת" כמו "אשה", **וכראב"ע** עה"פ "נפל אשת" (תה"י נח,ט) וציין לפסוקנו. [וכן פירש"י שם]. וכן פי' הרד"ק ב"אשת בעלת אוב" (ש"א כח,ז) וציין לפסוקנו. **ומדרשו:** אשת - אפילו אשת איש. ות"א כפשוטו: איתתא, ולא: איתת.

לא תתעמר בה (כא,יד) - לא תתגר בה, וכן להלן (כד,ז) והתעמר בו ומכרו - **ויתגר** ביה ויזבניניה. **וברמב"ן:** עשאו אונקלוס לשון **סחורה** [שהרי הסוחר קרוי "תגר"]. ולדבריו **לת"א** אין מקור לדרשת חז"ל כאן שהיא אזהרה שלא ישתמש בה ואם השתמש בה לוקה. ולדבריהם בגונב נפש שאינו חייב על מכירתו אלא א"כ השתמש בו תחילה. **שלאונקלוס הכל עניין אחד וכפל לשון:** ומכור לא תמכרנה, מפני שאין ראוי שתעשנה סחורה אחר שעניתה. וכן **בגונב**, מתאר עוצם עוולתו **שעשאו סחורה** למוכרו. וכע"ז **ברשב"ם**, שזהו לשון שנתייחדה לסחורה באדם. אך יש שפי' שאף **אונקלוס כחז"ל**, ולא תתגר =

לא תעשוך שכיר עני ואביון (כד,יד) - עניא ומסכינא. בד"כ תרגום "עני" - המשך בעמ' ד' <<<

משנת המעשה

מעשים נחמדים

הארה – ה' תקצר – תגובות לסיפור 'לערבב'

נגילין פרשת דברים-חזון הבאתם במשנת המעשה "לערבב" סיפור ולקחו.

בתחילת הדברים קראתי ונהייתי מאוד איך שאברך קורא סיפור ומפנים את הלקח ומאמץ אותו למעשב. ואמנם כך למעשה צריך ללמוד מכל מעשה שמספרים על גדולינו.

אך כשהגעתי לסוף המעשה וראיתי את הלקח שלמד מהסיפור שעל כל גמ"ח שלוקח אומר קפיטל תהלים. קבלתי צביטה בלב. מדוע? וכאן ראיתי להעיר ולהאיר, מדוע לצמצם את הישועה של ה' בלקחת גמ"ח, ה' תקצר, הרי הוא יכול לתת לך בלי גמ"ח, בלי להצטרך לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלוואתם (גמ"חים) תוסיף לערבב עוד פרקי תהלים שבזמננו עולם יביא לך מידו הרחבה בלי שליחים ובלי החזרים ובלי שעבוד לבשר ודם.

ושוב ה' תקצר, (ואם תשאל מהיכן הוא יביא לי זה לא דאגה שלך הרי הוא מצמיח ישועות - מתוך הבלטות יכול להצמיח פרחים יפים), תערבב יותר חזק את התהלים ותתעלה בעוד דרגה

באמונה ובטחון, אמנם זו דרגה גבוהה אל צריך לשאוף ולהגיע לזה. אשרי שקל יעקב בעזרו שברו = בטחוננו על ה' אלוקיו עושה שמים וארץ, שנזכה לראות ישועות מידו של הקב"ה.

ברכה רבה

(-)

*

לכבוד מערכת משנתה של תורה רכסים שלום רב,

ראשית כל יישר כחכם לאורייתא על עריכת העלון מידי שבת בשבתו דבר דבור על אופניו. מידי פעם מתפרסם בעלון סיפור על השגחה פרטית והתוכן המשותף שבכולם שהיה מאן דהוא תקוע בענין מסויים ועשה סגולה מסויימת או שתום לקופת צדקה וכיוצא בזה ומיד נושע ובאו שעריו בתודה.

כנראה שאנשים חושבים שרק אם היה נתון במצב צרה ונושע זה נקרא שהיתה עליו השגחה פרטית אבל אם התאכזב ולא נושע לא נקרא השגחה פרטית וזו

טעות נפוצה בקרב הציבור שהרי בעיקרי האמונה אנחנו מאמינים שה' יתברך שמו הוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים וגם מי שנקלע לחדר שהיה רע לו ונושע באותו מצב אף על כל השתדלויותיו ומאמציו ועשיית סגולות שונות זה גם כן נגזר מאיתו יתברך בהשגחה פרטית על כל נברא לדוגמא אם אחד איחר דקה להסעה והנהג לא הסכים לפתוח לו את הדלת והמתין בעל כרחו לאוטובוס הבא אז יגיד שהיתה עליו השגחה פרטית ששמעו ממנו לעלות לאוטובוס הראשון אבל אם יגידו לו שהאוטובוס הראשון נסע בקלות ומהירות ואדרבה האוטובוס השני נתקע בדרך לא יגיד שזה השגחה פרטית שגלגלה עליו סבל זה לטובתו וזה לא נכון אלא הכל נגזר מלמעלה בהשגחה פרטית וזכורני שלפני כ-20 שנה שהיה את האסון הנורא בבניין התאומים בארה"ב בסוכות שאחרי המאורע הגיע כאן הרה"ג ר' שלמה ברעווודה זצ"ל וקדמה לשיחתו אמר כך: אני בטוח ששמעתם הרבה סיפורים שהיתה השגחה פרטית על כל מיני אנשים שבדיקו באותו יום נמנע מהם להיות בבניין התאומים ועקב

מאורעות לא צפויים היו מחוץ לבנין. אמנם ברצוני להגיד לכם שאני שמעתי על הרבה אנשים שלא היו צריכים להיות שם ובדיקו באותו יום ובאותה שעה זימנם ה' להיות שם ונספו שם רח"ל וגם זה השגחה פרטית. ומי גדול לנו ממשה רבינו ע"ה שבפרשת השבוע כתוב התפלל לה' כמנין ואתחנן שהם 515 תפילות וה' אמר לו רב לך והיינו שהשגחה פרטית גזרה עליו שלא יוסיף להתפלל כי כך גזרה חכמתו יתברך.

ובמחשבה זו אנחנו מקיימים מצות ואהבת את ה' אלוקיך בכל מאודך שדרשו חז"ל בכל מדה ומדה שמוודד לך הוא מודד לו וכמו שדוד המלך כותב בתהילים אם חסד אשירה ואם משפט אשירה ששניהם בגזירת עליון לטובתו של כל אחד ואחד.

יתן ה' ונזכה תמיד לחסדים מגולים ורחמיך פשוטים אך עכ"פ הכל בחסד ורחמים.

ביקרא דאורייתא

יצחק קפט

איש בחטאו יומתו. וכ"ה בת"א, שאילו פירשו על ב"ד שלא ימיתו בעדות בנים, צ"ל: לא יתקטלו [ע' רמב"ן משפטים כא, כט], וכן אילו בעדות עסקינן היה מתרגם כדרכו "על פי" - על מימר.

ארבעים יכנו (כהג) - ארבעין ילקיניה, אין ראייה דס"ל כר' יהודה מכות כב. שלוקה ארבעים, שהרי אף "תספרו חמישים יום" הניחו כבמקרא ומשמעו למנין הסוכם ולא הוא בכלל.

לא יומתו אבות על בנים (כד, טז) - לא ימותון אבהן על פום בנין. במלכים (ב, יו), "ואת בני המכים לא המית ככתוב בספר תורת משה אשר צוה ה' לאמר לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות כי אם איש בחטאו יומת".

למדנו, שאף שדרשו חז"ל מהייתור, שלא יומתו אבות בעדות בנים וכו', אין מקרא יוצא מידי פשוטו שלא יומתו בעוון בנים והכל אחד עם הסיפא -

מה שביאר הנצי"ב לפי"ז בברכות ב: הערת הגר"ן קניאל שליט"א.

לא תפאר (כד, כ) - לא תפלי, ברש"י שבת יא. ולא יפלה את כליו - מבכר כינים, דמתרגמינן, בערתי - פליתי, ולערוך לשון בדיקה, ומוכיח מפסקו: לא תפאר אחריו - לא תפלי בתוך, והיינו שלא יבדוק ליטול את ששכח [או את שנשר].

>>> המשך מעמ' קודם

מסכן. ככפס' י"ב, אך כאן שמוזכר גם "אביון" שהוא שפל יותר, תרגמו "מסכינא" והניח "עני" כצורתו. וכן בפס' הבא "כי עני הוא" - ארי עניא הוא. אך ראה **ברמב"ם** בפיהמ"ש (כלים טז, ז), גנונת העני - הסוכך שעושה הפועל על ראשו... ועני שם הפועל, אמר יתעלה "כי עני הוא", למדנו מדבריו שנתכנה הפועל העושה במלאכתו - "עני". וראה

לא יטה דעתו ימין ושמאל, ורק דעתו תהי' נתונה להלכה, או לעומקה, או לבקיאותה, במקרא או במשנה. העיקר שיבדיק עצמו בהתמדת הקריאה, כדפי' הרמב"ם גדר עול תורה, וע"כ יסירו ממנו מן השמים עול מלכות ועל דרך. ובפרט באלול, שכ' רבינו יונה בס' יסוד התשובה שיהא מיטר עצמו בכפיית יצרו לתורה ולמצוות.

שיעסוק בעסק התורה בכל יכולתו, לא יצליח אויבו הגדול להדיחו. ואף אם הדיחו, לא יוסיף להדיחו.

והנה בעת הזאת, בארה"ק ובעולם, יש ספיקות גדולים בהנהגה הצבורית. ובפרט בענין השיבות ובתי כנסיות, דבר שעלול ח"ו לגרום לערבוב הדעת, וח"ו להתנהגות שלא מתאימה לבניו של מקום ובפרט בני תורה, ע"כ אשרי מי שעמלו בתורה דוקא בעת כזאת,

ר"ת, אלא שכוחה של תורה בזמן האף, היא היא שרוממה וגדלה ועמדה לו אף לשלמה המלך - החכם מכל האדם. ולהנ"ל מובן. דדוקא בזמן האף, הסכנה גדולה, שעלול לאבד הרבה הרבה ככלי זכויות, מה שהשקיע ככלי זהב. ולכן יעמוד על עומדו ויעסוק בתורה ככל יכולתו. ע"ז יוכל לעמוד כנגד המפריע הגדול שרוצה להפילו דוקא, ובפרט בזמן שאין דעתו מיושבת עליו, וע"י

>>> המשך מעמ' א'

לעצמו - מה זאת עשה לי אל. ע"ז הטבע האנושי של הלומד יכל לחוש לו, עתה לא עת רצון ולכן עלול שלא להחיש עצמו לתורה, ויניחנה לעת אחרת. ע"ז השיבו ודרשו חז"ל ופסקו הר"מ בפ"ג מהל' ת"ת 'תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי'. דהיינו, דלא רק שיש חיוב ללמוד בזמן האף - אולי מעט יותר בקלות וכמו שהאריך בה

וזכנו לקבל שבתות מתוך רוב שמחה

מוקד שבת ברכסים לשירותכם - מרפאת סביון רח' סביון 40

שעות פעילות: ליל שבת: 18:00-20:00 | יום שבת: 08:00-12:00 | טל. 04-664-1025

